

การปฏิบัติราชการหลักธรรมาภิบาล

The Good Governance Government official Performance

มินตรา ศรีนิมิต

มหาวิทยาลัยบูรพา

Mintra Sornimit

Burapha University

E-Mail: Mintra.22@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ ต้องการนำเสนอเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหลักธรรมาภิบาลด้วยวัตถุประสงค์เพื่อช่วยช่วยสร้างสรรค์ และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและซื่อสัตย์สุจริต สร้างศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กร อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนต่อเนื่อง เป็นองค์กรที่โปร่งใส ได้รับความไว้วางใจ ตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบไปด้วย 6 หลักการ คือ

1) หลักนิติธรรม (The rule of law) การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและรวดเร็วด้วย

2) หลักคุณธรรม (Morality) การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ซื่อสัตย์ อดทน มีระเบียบ วินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส (Accountability) หลักความโปร่งใส ตรงข้ามกับการทุจริต คอร์รัปชัน ยึดหลักความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ

4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็น

* วันที่รับบทความ: 12 มกราคม 2563; วันที่แก้ไขบทความ 19 กุมภาพันธ์ 2563; วันที่ตอบรับบทความ: 20 มีนาคม 2563

Received: January 12, 2020; Revised: February 19, 2020; Accepted: March 20, 2020

คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ
ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความ
สำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการ
แก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสีย
จากกระทำของตนเอง

6) หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or economy) การบริหารจัดการ
และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรมี
ความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

คำสำคัญ : การปฏิบัติราชการ; หลักธรรมาภิบาล

Abstract

This article will present the principles of corporate governance practice with the aim of helping to create And promote the organization to have potential and efficiency Work honestly and diligently. Build faith and trust in the organization. Which will cause continuous development Is a transparent organization Gain trust According to the principles of good governance which consist of 6 principles which are

1) Rule of law (The rule of law) Compliance with laws, rules, regulations, as a rule under the law, not arbitrary. Or the power of the person Must take into account fairness And justice Including being concise and fast

2) Morality, adherence to correctness, goodness, encouragement of personnel to develop themselves together in order for personnel to be honest, sincere, diligent, disciplined, working in good faith as a national habit

3) the principle of transparency (Accountability) principle of transparency The opposite of corruption is based on honesty principles. Innocence

4) principle of participation (Participation) providing opportunities for personnel or other stakeholders to participate in the government Manage decisions in matters such as being a committee Sub-committees and or working groups by providing information, opinions, advice, consultation, joint planning and participation.

5) principle of responsibility (Responsibility) Realization of rights and duties. Social responsibility Attention to management problems Being actively solving problems And respect differing opinions Including the courage to accept the good and bad of your actions.

6) Value principles (Cost-effectiveness or economy) management and use of limited resources In order to maximize the benefits of the public By campaigning for personnel to be economical Use materials wisely And maintain natural resources to be sustainable

Keywords : Good Governance; Government official Performance

บทนำ

การปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลนับว่าเป็นเรื่องสำคัญมากซึ่งถือเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย และ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ ทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร สร้างศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายอย่างต่อเนื่อง เป็นองค์กรที่โปร่งใส ได้รับความไว้วางใจ เช่น รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น โดยจะสัมพันธ์กับ กระบวนทัศน์ ซึ่งหมายถึง การกำหนดแก่นของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในลักษณะภาพรวม ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และใช้เป็นพื้นฐานร่วมกันในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ หรือ

อธิบายรายละเอียดต่อไป และกระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิรูประบบราชการไทย ดังนี้ 1.ด้านการบริหารจัดการ (Management) 2. ด้านการให้บริการประชาชน (Citizen service) 3. ด้านพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ (Civil servants)

ฉะนั้น เมื่อเกิดเป็นคนแล้วจะเลือกทำอะไรก็ต้องอาศัยคุณค่าที่ตนถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น ซึ่งคุณลักษณะของค่านิยมประกอบด้วย 1) ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ยาก ความไม่เปลี่ยนง่ายหรือความคงที่ของค่านิยมนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจาก กลุ่มคนในอีกสังคมหนึ่ง 2) คุณลักษณะของค่านิยมที่ประเมินค่าระหว่างกัน ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม (Values change) ซึ่งประเด็นต่างๆ ก็เพื่อหลอมรวมกันเป็นหลักธรรมาภิบาลที่จะเป็นหัวใจหลักในการที่จะช่วยพัฒนาการบริหารราชการมีความก้าวหน้าทันสมัย

แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนทัศน์ในการปฏิบัติราชการ

กระบวนทัศน์ใหม่ของการปฏิรูประบบราชการ

คำศัพท์ต่อไปนี้เป็นคำใหม่ที่น่าสนใจในการปฏิรูประบบราชการ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับลูกค้า (Customers) มุ่งเน้นคุณภาพ (Quality) การให้สิ่งที่มีคุณค่า (Value) การจูงใจ (Incentives) นวัตกรรม (Innovation) การมอบอำนาจ (Empowerment) และมีความยืดหยุ่น (Flexibility) อีกทั้งการลดกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น (Deregulation) ตลอดจนการเนรมิตรระบบราชการ (Reinventing-Government) เป็นต้น เป็นกระบวนทัศน์ใหม่ (New paradigm) ของการปฏิรูปการบริหาร (Government reform) ในประเทศสหรัฐอเมริกา (Michael Barzelay and Babak J. Armajani 1992 : 116)

กระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิรูประบบราชการไทย (วรวิชัย ศิริวัฒน์ 2549 : 706 - 707) ดังนี้

1.ด้านการบริหารจัดการ (Management)

- 1) รัฐบาลควรส่งเสริมการปฏิรูประบบราชการอย่างต่อเนื่องและจริงจังโดยกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ
- 2) ควรนำการบริหารเชิงกลยุทธ์มาใช้อย่างกว้างขวาง
- 3) การนำแนวคิดและเทคนิคการบริหารจากภาคเอกชนมาประยุกต์ใช้ เช่น Balanced scorecard, re-engineering, kaizen, total quality management ฯลฯ

- 4) การลดอำนาจหน้าที่และขั้นตอนการปฏิบัติราชการ
- 5) นำหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good governance) มาใช้อย่างกว้างขวางและปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 6) สนับสนุนให้มีการกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติราชการ
- 7) ให้ความสำคัญกับการควบคุมตรวจสอบขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญมากขึ้น
- 8) ให้ความสำคัญกับประชาชนในการตรวจสอบการบริหารงานของภาครัฐเพื่อให้เกิดความโปร่งใส
- 9) กำหนดวาระของผู้ดำรงตำแหน่งการบริหาร
- 10) การพัฒนาองค์การเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

2. ด้านการให้บริการประชาชน (Citizen service)

- 1) คำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ
- 2) พัฒนาระบบการให้บริการสาธารณะโดยนำระบบ One stop service มาใช้อย่างกว้างขวาง
- 3) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการสาธารณะมากขึ้น
- 4) ให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสและคนยากจนให้ทั่วถึงและเป็นธรรม
- 5) จัดตั้งหน่วยงานกลางอำนวยความสะดวก และให้บริการประชาชน
- 6) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเพื่อนำไปปรับปรุงการให้บริการให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประชาชน
- 7) ปรับปรุงสำนักงานให้ทันสมัย สะดวกในการติดต่อ
- 8) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานและให้บริการ

3. ด้านพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ (Civil servants)

- 1) ใฝ่รู้ ตื่นตัวในการศึกษาหาความรู้อย่างเสมอ (Alert) โดยเฉพาะความรู้ในด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
- 2) สร้างความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence)
- 3) ยืนหยัดในความถูกต้อง (What's right)
- 4) คิดใหญ่ (Big thinking) และทำได้

5) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiatives) ข้าราชการยุคใหม่จะต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้าวิพากษ์ และสามารถใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการทำงาน

6) จะต้องทำงานเชิงรุก (Proactive)

7) ปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ (Continuous improvement)

ดังนั้น กระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิรูประบบราชการไทย ดังนี้ 1.ด้านการบริหารจัดการ (Management) 2. ด้านการให้บริการประชาชน (Citizen service) 3. ด้านพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ (Civil servants)

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมในการปฏิบัติราชการ

อมรา พงศาพิชญ์ (2541) ได้ให้ความหมายของวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้น อาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือความคิด วิธีการทำงาน ระบบการทำงาน

พระราชบัญญัติวัฒนธรรม พ.ศ. 2545 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538975212&Ntype=19>. [2 ส.ค. 2555]. หมายถึงลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน, ทางวิทยาการ หมายถึงพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้นด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้อยู่ในหมู่ของตน"

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตยสถาน [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://rirs3.royin.go.th/word-19-a0.asp>. [2 ก.ย. 2555]).ให้นิยามไว้ว่า "สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่นวัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา" คำว่า "วัฒนธรรม" ในภาษาไทยตามความหมายนี้ใกล้เคียงกับคำว่า "อารยธรรม"

ส่วนคำว่า "Culture" ในภาษาอังกฤษ ที่แปลว่าวัฒนธรรมนั้น มาจากภาษาละติน คำว่า "Cultura" ซึ่งแยกมาจากคำ "Colere" ที่แปลว่า การเพาะปลูก ส่วนความหมายทั่วไปในสากล หมายถึงรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ (Harper, Douglas): [Online]. Resource : <http://www.etymonline.com/index.php?term=culture>. [August 2, 2012]

เมื่อปี พ.ศ. 2543 ยูเนสโก (UNESCO.2002):[Online]. Resource: http://www.unesco.org/education/imld_2002/universal_decla.shtml. [August 2, 2012] ได้พรรณนาถึงวัฒนธรรมไว้ว่า "...วัฒนธรรมควรได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่เด่นชัดของจิตวิญญาณ เรื่องราว สติปัญญาและรูปแบบทางอารมณ์ของสังคม หรือกลุ่มสังคม ซึ่งได้หลอมรวมเพิ่มเติมจากศิลปะ วรรณคดี การดำเนินชีวิต วิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกัน ระบบคุณค่า ประเพณีและความเชื่อ"

จากแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้น อาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือความคิด วิธีการทำงาน ระบบการทำงาน วัฒนธรรมควรได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่เด่นชัดของจิตวิญญาณ เรื่องราว สติปัญญาและรูปแบบทางอารมณ์ของสังคม หรือกลุ่มสังคม ซึ่งได้หลอมรวมเพิ่มเติมจากศิลปะ วรรณคดี การดำเนินชีวิต วิถีชีวิตของการอยู่ร่วมกัน ระบบคุณค่า ประเพณีและความเชื่อ

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการปฏิบัติราชการ

ความหมายของค่านิยม

พัทธา สายหู (2516: 52 – 53) ได้ให้คำนิยามค่านิยมในทางสังคมวิทยาไว้ว่า “ค่านิยม” หมายถึง สิ่งที่ยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก ตราบใดที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ มนุษย์ต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนเคยเป็นนิสัย ฉะนั้น เมื่อเกิดเป็นคนแล้วจะเลือกทำอะไรจะต้องอาศัยคุณค่าที่ตนถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น” การให้ความหมายค่านิยมในลักษณะนี้ แสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ของค่านิยมในการช่วยตัดสินใจของค่านิยมที่คนทุกคนต้องมีการตัดสินใจอยู่ตลอดเวลา หากไม่มีค่านิยมช่วยเป็นเกณฑ์ให้แล้ว คนเราอาจต้องเผชิญกับความยุ่งยากในการดำรงชีวิตประจำวัน เพราะในกระบวนการตัดสินใจไม่ได้เกิดขึ้นภายในบุคคลอย่างเดียวนั่น แต่เป็นกระบวนการเกิดขึ้นภายใต้บริบททางสังคม กล่าวคือ มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือส่วนอื่นของสังคมด้วย

อดุลย์ วิเชียรเจริญ (2519 : 188-216) แบ่งค่านิยมออกเป็น 2 ลักษณะคือ ค่านิยมหลักที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม กล่าวคือ ค่านิยมหลัก เป็นค่านิยมที่มีลักษณะเฉพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้ว มีการวางรากลึกยากที่จะเปลี่ยนแปลง อีกประการหนึ่งคือ ค่านิยมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของสังคม ซึ่งเป็นค่านิยมที่ไม่คงทน จะเห็นได้ว่า ในการให้ความหมายได้ใช้

เกณฑ์ความยากง่ายของการเปลี่ยนแปลงค่านิยมโดยแบ่งค่านิยมเป็น 2 ลักษณะ แต่ทั้ง 2 ลักษณะยังคงมีลักษณะร่วมของค่านิยม คือ สามารถเปลี่ยนแปลงได้นั่นเอง

สุนทรี โคมิน และสนธิ สมักรการ (2522 : 13) ได้ให้ความหมายของค่านิยมตามกรอบทฤษฎี Rokeach (1968) เพื่อใช้ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยเรื่อง “ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการวัด” หมายถึง ความเชื่ออย่างหนึ่งซึ่งมีลักษณะถาวร เชื่อว่าวิถีปฏิบัติบางอย่างหรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้น เป็นสิ่งที่ตัวเองหรือสังคมเห็นดีเห็นชอบ และสมควรที่จะยึดถือปฏิบัติ มากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายอย่างอื่น จากความหมายนี้จะเห็นได้ว่าค่านิยมนั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ ค่านิยมวิถีปฏิบัติ (Instrumental values) กับค่านิยมจุดหมายปลายทาง (Terminal values) ซึ่งบุคคลย่อมมีค่านิยมทั้งสองประเภทนี้รวมอยู่ด้วยกัน” การที่ Rokeach ให้ความหมายค่านิยมเป็นสองประเภทนี้ได้ทำให้แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมมีความชัดเจนเข้าใจง่ายขึ้นมาก และเป็นประโยชน์ในการสร้างเครื่องมือวัดค่านิยมและจัดกลุ่มค่านิยมเพื่อการวิเคราะห์เป็นอย่างยิ่ง เช่น ค่านิยมวิถีปฏิบัติเป็นค่านิยมที่บอกแนวทางในการดำเนินชีวิตได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความกตัญญู เป็นต้น ในขณะที่ค่านิยมจุดหมายปลายทางเป็นค่านิยมที่บ่งบอกถึงจุดหมายปลายทางของชีวิตของบุคคล ได้แก่ การมีสุขภาพที่ดี ความมั่งคั่งร่ำรวย ความมั่นคงในชีวิต เป็นต้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 411 – 433) ได้ให้ความหมายค่านิยมไว้ว่า “ค่านิยม คือ วิสัยสามารถของสิ่งใดก็ตามที่เชื่อว่า สนองความปรารถนาของมนุษย์ได้ หรือคุณสมบัติของสิ่งใดก็ตามซึ่งจะทำให้สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ น่าสนใจแก่บุคคล หรือกลุ่ม ซึ่งคำนี้ต่างจากคำว่า อรรถประโยชน์ (Utility) เพราะมีค่าขึ้นอยู่กับความเชื่อของมนุษย์อย่างหนึ่ง ซึ่งโดยเนื้อแท้ไม่มีประโยชน์แต่อย่างใดเลย อาจเป็นที่ยอมรับว่าค่าสูงส่งได้เพราะมนุษย์เชื่อว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์กับตน นอกจากนี้ของอย่างเดียวกัน อาจจะมีค่าสำหรับบุคคลไม่เหมือนกัน เราจึงไม่สามารถวัดออกมาได้อย่างแน่นอนว่าของนั้นมีค่าอย่างไร และในทางสังคมวิทยา ใช้คำว่าคุณค่าหรือค่านิยม ให้หมายถึง สิ่งที่บุคคลยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง” จากความหมายนี้ทำให้เราสามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมบุคคลและสังคมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

คลอค์ฮอห์น (Kluckhohn) (1958 : 204) นักมานุษยวิทยาวัฒนธรรมชาวอเมริกัน (Cultural anthropologist) ได้ให้ความหมายของค่านิยม (Values) ว่าหมายถึง

“ความคิดปรารถนา จะได้สิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลในสังคม ค่านิยมเป็นมาตรการในการตัดสินใจว่าบุคคลควรจะทำอะไรและต้องการอะไร ค่านิยมเป็นสิ่งที่ทำให้ทราบถึงเป้าหมายต่าง ๆ ที่บุคคลในสังคมแสวงหา ทำให้ทราบถึง ระบบความเชื่อถือ ตลอดจนสิ่งอันเป็นที่ชื่นชอบของกลุ่มคนในสังคมนั้น” นิยามค่านิยมของ Kluckhohn เป็นการมองถึงหน้าที่ของค่านิยม ในสังคม ที่ช่วยบุคคลในสังคมตัดสินใจกระทำภายใต้ระบบความเชื่อและสังคมแต่ละสังคมเห็นว่าควรกระทำ

สเมียร์เซอร์ (Smelser)(1968 : 25) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ให้ความหมายค่านิยมว่า “เป็นสิ่งที่บอกคุณค่าของคนอย่างกว้าง ๆ ว่าจุดหมายอะไรบ้างในชีวิตเป็นสิ่งปรารถนา” ค่านิยมในความหมายของ Smelser จึงเป็นเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติอย่างกว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจงแก่บุคคลใด ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ Kluckhohn

โรคิช (Rokeach)(1968 : 5) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ให้นิยามค่านิยมไว้ชัดเจนมากกว่า ค่านิยมเป็นความเชื่อที่เชื่อว่าเป้าหมายบางอย่างหรือวิถีปฏิบัติบางอย่างเป็นสิ่งที่ดีและสังคมเห็นว่าดี มีคุณค่าที่จะยึดถือเป็นเป้าหมาย เป็นแนวปฏิบัติและเป็นแนวในการดำเนินชีวิต” การให้นิยามค่านิยมของ Rokeach ได้รับการยอมรับอย่างมากและถูกอ้างถึงเสมอในการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม

จากเนื้อหาข้างต้นพอสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่นิยมยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือก ตราบใดที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ มนุษย์ต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนเคยเป็นนิสัย ฉะนั้น เมื่อเกิดเป็นคนแล้ว จะเลือกทำอะไรก็ต้องอาศัยคุณค่าที่ตนถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น

คุณลักษณะของค่านิยม

ได้มีความพยายามของนักวิชาการในการอธิบายคุณลักษณะของค่านิยม เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในตัวค่านิยมที่กล่าวถึงว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงคุณลักษณะของค่านิยม ดังนี้

1.1 ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ยาก ความไม่เปลี่ยนแปลงหรือความคงที่ของค่านิยมนี้เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจาก กลุ่มคนในอีกสังคมหนึ่ง ทำให้มีลักษณะประจำกลุ่มหรือประจำชาติเกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าค่านิยมเปลี่ยนแปลงไม่ได้เลย อาจกล่าวได้ว่าประโยชน์ของการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในลักษณะต่าง

ๆ ไม่ว่าในฐานะเป็นตัวแปรอิสระหรือในฐานะตัวแปรตามก็ได้อาศัยคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้ของค่านิยมมาศึกษานั้นเอง (อดุลย์ วิเชียรเจริญ 2519 : 188-216)

1.2 คุณลักษณะของค่านิยมที่ประเมินค่าระหว่างกัน ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม (Values change) กล่าวคือ ด้วยประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม (Socialization) ของบุคคล บุคคลก็จะค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะแยกแยะพวกค่านิยมที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างเต็มที่แล้วนำมาประสานกันจัดเป็นลำดับสูงต่ำ เข้าเป็นระบบซึ่งภายในระบบนี้แต่ละค่านิยมจะถูกจัดเรียงลำดับตามความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยสุด ความสำคัญนี้ เป็นความสำคัญที่เทียบเคียงซึ่งกันและกันในระหว่างค่านิยมต่าง ๆ (Relative importance among values)

1.3 ค่านิยมมีลักษณะเป็น “ความเชื่อ” สุนทรื โคมิน และสนธิ สมัครงการ (2522 : 23) เสนอว่า “ค่านิยม” นั้นเป็นความเชื่อชนิด “พรรณนากำหนดการ” (Prescriptive or proscriptive) เป็นความเชื่อที่มีทิศทางและเป้าหมายการกระทำมากกว่าความเชื่ออีกสองชนิด คือ ความเชื่อแบบพรรณนาสถานการณ์ (Descriptive or existential beliefs) ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกทดสอบได้ว่าจริงหรือเท็จ และความเชื่อแบบประเมินสถานการณ์ (Evaluative beliefs) ซึ่งเป็นความเชื่อที่ประเมินสิ่งต่าง ๆ ว่าดีหรือไม่ดี ส่วนความเชื่อแบบพรรณนากำหนดการ (Prescriptive) นั้นแบ่งไว้ถึง “วิถีทางของการกระทำหรือปฏิบัติ” (Means of action) หรือ “จุดหมายปลายทางของการปฏิบัติ” (End of action) อันเป็นที่ปรารถนาด้วย (สุนทรื โคมิน และสนธิ สมัครงการ 2522 : 28)

กล่าวได้ว่า คุณลักษณะของค่านิยมประกอบด้วย 1) ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ยาก ความไม่เปลี่ยนแปลงหรือความคงที่ของค่านิยมนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจาก กลุ่มคนในอีกสังคมหนึ่ง 2) คุณลักษณะของค่านิยมที่ประเมินค่าระหว่างกัน ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม (Values change) 3) ค่านิยมมีลักษณะเป็น ความเชื่อ

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

คำว่า ธรรมาภิบาล เกิดจากคำว่า “ธรรม” บวกกับ “อภิบาล” (การรักษายิ่ง ธรรม) มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Good governance โดยคำว่า Governance (การอภิบาล) คือ วิธีการใช้อำนาจเพื่อการบริหารทรัพยากรขององค์กร Good governance (ธรรม +

อภิบาล = ธรรมาภิบาล) จึงเป็นวิธีการที่ดีในการอำนาจ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กร (บวรศักดิ์ อูวรรณโณ 2545)

คณะกรรมการบัญญัติศัพท์รัฐศาสตร์ของราชบัณฑิตยสถาน ได้บัญญัติว่า “วิธีการปกครองที่ดี” แต่นักวิชาการบางท่านใช้คำว่า “ธรรมรัฐแห่งชาติ” (Boonmi, Thirayuth 2002) ซึ่งไม่ตรงกับความหมายในภาษาอังกฤษ เพราะ “ธรรมรัฐ” แปลว่า “รัฐที่มีธรรม” แต่มีการให้ความหมายโดยทางกรรมการข้าราชการพลเรือนว่า “สุประศาสนการ” ซึ่งต่อมาศาสตราจารย์บวรศักดิ์ อูวรรณโณ ได้นำเสนอคำว่า “ธรรมาภิบาล” และทางสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ใช้คำว่า “การบริการกิจการและสังคมที่ดี” ขณะที่ทางคณะกรรมการพัฒนาระบบงานใช้คำว่า “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี” ดังปรากฏในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546อย่างไรก็ตามในที่นี้จะขอใช้คำว่า “ธรรมาภิบาล” เพราะมีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย กระชับและเข้าใจกันอยู่มากแล้ว (จำนงทองประเสริฐ) : [ออนไลน์] 2541 แหล่งที่มา : [http://www.tpschammong.iirt.net.\[2 สค.2555\]](http://www.tpschammong.iirt.net.[2 สค.2555])

ธรรมาภิบาล (Good governance) คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานนี้ มีความหมายอย่างกว้าง กล่าวคือ หาได้มีความหมายเพียงหลักธรรมทางศาสนาเท่านั้น แต่รวมถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมีและพึงประพฤติปฏิบัติ อาทิ ความโปร่งใสตรวจสอบได้ การปราศจากการแทรกแซงจากองค์กรภายนอก เป็นต้น

ธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะ ช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ เป็นต้น

สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดไว้โดยได้เสนอเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่า
หลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย 6 หลักการ คือ

1) หลักนิติธรรม (The rule of law)

หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ
โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของ ตัวบุคคล
จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและ รวดเร็วด้วย

2) หลักคุณธรรม (Morality)

หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริม ให้บุคลากร
พัฒนาตนเอง ไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย
ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส (Accountability)

หลักความโปร่งใส หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมาย ตรงข้าม
หรือเกือบตรงข้าม กับการทุจริต คอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริต คอร์รัปชัน ให้มี ความหมายใน
เชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกในเชิงบวก และ
ให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมี
กระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจนในการนี้ เพื่อเป็น สริมงคลแก่
บุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส ขออัญเชิญพระราชกระแสรับสั่งในองค์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง
ได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้
มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation)

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องเข้ามา
มีส่วนร่วมทางการ บริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ
คณะอนุกรรมการ และหรือ คณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วม
วางแผนและร่วมปฏิบัติ

5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility)

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกใน
ความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการ

แก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

6) หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or economy)

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัด ใช่วัตถุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน): [ออนไลน์], แหล่งที่มา :<http://school.obec.go.th/chorpaka/tamapibal.htm>. [2 ส.ค. 2555].

แต่จะเป็นหลักการใดก็ตาม ก็จะทำให้เห็นว่าหลักการทั้งหลายล้วนมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษา “ความสมดุล” ในมิติต่างๆ ไปได้ เช่น หลักคุณธรรมก็คือการรักษาสมดุลระหว่างตนเองกับผู้อื่น คือไม่เบียดเบียน ผู้อื่นหรือตัวเองจนเดือดร้อน ซึ่งการที่มีความโปร่งใส เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตรวจสอบ ก็เพื่อมุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เห็นถึงความสมดุลดังกล่าวว่าอยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้ ส่วนหลักความรับผิดชอบ ก็ต้องสมดุลกับเสรีภาพที่เป็นสิ่งสำคัญของทุกคน และหลักความคุ้มค่า ก็ต้องสมดุลกับหลักอื่นๆ เช่น บางครั้งองค์การอาจมุ่งความคุ้มค่าจนละเลยเรื่องความเป็นธรรมหรือโปร่งใส หรือบางครั้งที่หน่วยงานโปร่งใสมากจนคู่แข่งล่งรู้ความลับที่สำคัญในการประกอบกิจการ ความสมดุล หรือ ธรรม จึงเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของธรรมาภิบาล

จากเนื้อหาข้างต้นพอสรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย 6 หลักการ คือ 1) หลักนิติธรรม (The rule of law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อ 3) หลักความโปร่งใส (Accountability) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) 6) หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or economy)

หลักของธรรมาภิบาลในภาครัฐ

1) ยึดมั่นในหลักของวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชนหรือผู้ที่มาใช้บริการ (Clear statement-high service quality) "องค์กรจะต้องมีการประกาศ (Statement) พันธกิจและวัตถุประสงค์ ขององค์กรที่ชัดเจน และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การปฏิบัติงานขององค์กรนั้นๆ"

2) ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่และบทบาทของตน (Public statement) "ว่าจะทำหน้าที่อย่างไรโดยวิธีอะไรที่จะบรรลุเป้าหมาย" "ผู้บริหารควรแจ้งให้ประชาชนได้ทราบในการประกาศสาธารณะ (Public statement) ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตน โดยระบุให้ทราบถึงการปฏิบัติงานที่พหุเหมาะกับขนาดและความซับซ้อน (Complexity) ขององค์กร"

3) ส่งเสริมค่านิยม (Values) ขององค์กร และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของธรรมาภิบาลโดยการปฏิบัติหรือพฤติกรรม (Behaviors) (Moral integrity and etiquette in the responsiveness to the diverse public) "ผู้บริหารทำตัวเป็นตัวอย่างในการให้บริการแก่ประชาชนทุกชนชั้นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน"

4) มีการสื่อสารที่ดี การตัดสินใจอย่างโปร่งใส และมีการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม (Providing information to flow two-ways) "ต้องมีระบบตรวจสอบการทำงานทุกอย่าง เพื่อให้แน่ใจว่าทุกอย่างดำเนินไปตามแผนการทำงาน มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายงานบัญชีการเงินรวมทั้งข้อมูลต่างๆ ที่ผลิตโดยองค์กร"

5) พัฒนาศักยภาพและความสามารถของส่วนบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ผู้บริหารต้องมีความสามารถและพัฒนาตัวเองอย่างต่อเนื่อง) "ผู้บริหารจัดการจะต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงาน โดยการประเมินผลงานเป็นระยะๆ ทั้งนี้รวมทั้งการประเมินความต้องการในการฝึกอบรม หรือการพัฒนาทักษะที่ต้องการใช้ในการปฏิบัติหน้าที่"

6) การเข้าถึงประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อการทำงานและผลงานอย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: ออนไลน์)

จากเนื้อหาข้างบนสรุปได้ว่า หลักของธรรมาภิบาลในภาครัฐดังนี้ 1) ยึดมั่นในหลักของวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชน 2) ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่และบทบาทของตน 3) ส่งเสริมค่านิยม (Values) ขององค์กร 4) มีการสื่อสารที่ดี การตัดสินใจอย่างโปร่งใส และมีการบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม 5) พัฒนาศักยภาพและความสามารถของส่วนบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 6) การเข้าถึงประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อการทำงานและผลงานอย่างจริงจัง

สรุป

การปฏิบัติราชการตามหลักธรรมาภิบาลตามที่ได้นำเสนอเนื้อหาไปแล้วนั้นพอสรุปได้ถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้ กระบวนทัศน์ หมายถึง การกำหนดแก่นของปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในลักษณะภาพรวม ซึ่งได้รับการยอมรับจากนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง และใช้เป็นพื้นฐานร่วมกันในการศึกษาค้นคว้าหาคำตอบ หรืออธิบายรายละเอียดต่อไป และกระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิรูประบบราชการไทย ดังนี้ 1.ด้านการบริหารจัดการ (Management) 2. ด้านการให้บริการประชาชน (Citizen service) 3. ด้านพฤติกรรมการทำงานของข้าราชการ (Civil servants) ซึ่งจะสัมพันธ์กับวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึง สิ่งที่มีมนุษย์สร้างหรือกำหนดขึ้น อาจเป็นการกำหนดพฤติกรรมหรือความคิด วิธีการทำงาน ระบบการทำงาน วัฒนธรรมควรได้รับการยอมรับว่าเป็นชุดที่เด่นชัดของจิตวิญญาณ เรื่องราวสติปัญญาและรูปแบบทางอารมณ์ของสังคม หรือกลุ่มสังคม ซึ่งได้หลอมรวมเพิ่มเติมจาก ศิลปะ วรรณคดี การดำเนินชีวิต วิธีชีวิตของการอยู่ร่วมกัน ระบบคุณค่า ประเพณีและความเชื่อและเกี่ยวข้องกับค่านิยม ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่นิยมยึดถือประจำใจที่ช่วยตัดสินใจในการเลือกตราบใดที่มนุษย์ต้องเลือกตัดสินใจในการกระทำอยู่ มนุษย์ต้องอาศัยคุณค่าประจำตัวเป็นเครื่องกำหนด แม้แต่สิ่งที่ทำจนเคยเป็นนิสัย ฉะนั้น เมื่อเกิดเป็นคนแล้วจะเลือกทำอะไรก็ต้องอาศัยคุณค่าที่ตนถือเป็นเครื่องกำหนดทั้งสิ้น ซึ่งคุณลักษณะของค่านิยมประกอบด้วย 1) ค่านิยมเปลี่ยนแปลงได้ยาก ความไม่เปลี่ยนง่ายหรือความคงที่ของค่านิยมนี้ เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคลิกภาพของกลุ่มคนในสังคมหนึ่งแตกต่างไปจาก กลุ่มคนในอีกสังคมหนึ่ง 2) คุณลักษณะของค่านิยมที่ประเินค้ำระหว่างกัน ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปใช้ในการทำความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม (Values change) ซึ่งประเด็นต่างๆ ก็เพื่อหลอมรวมกันเป็นหลักธรรมาภิบาลที่จะเป็นหัวใจหลักในการที่จะช่วยพัฒนาการบริหารราชการมีความก้าวหน้าทันยุคสมัย ซึ่งหลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย 6 หลักการ คือ 1) หลักนิติธรรม (The rule of law) 2) หลักคุณธรรม (Morality) 3) ค่านิยมมีลักษณะเป็นความเชื่อ 3) หลักความโปร่งใส (Accountability) 4) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) 5) หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) 6) หลักความคุ้มค่า (Cost-effectiveness or economy) ส่วนหลักของธรรมาภิบาลในภาครัฐ ดังนี้ 1) ยึดมั่นในหลักของวัตถุประสงค์ในการให้บริการแก่ประชาชน 2) ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในหน้าที่และบทบาทของตน 3) ส่งเสริมค่านิยม (Values) ขององค์กร 4) มีการสื่อสารที่ดี การตัดสินใจอย่างโปร่งใส และมี

การบริหารความเสี่ยงที่รัดกุม 5) พัฒนาศักยภาพและความสามารถของส่วนบริหารจัดการ
อย่างต่อเนื่องและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 6) การเข้าถึงประชาชน และต้องรับผิดชอบต่อ
การทำงานและผลงานอย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- จ่านทองประเสริฐ.สนทนายาษาไทยภาษาธรรม. [ออนไลน์] 2541. แหล่งที่มา :
<http://www.tpschammong.iirt.net>. [2 ส.ค. 2555].
- บรรศักดิ์อุวรรณโณ. ธรรมาภิบาลในองค์กรอิสระ.(2545). เอกสารประกอบการบรรยาย 8
มิถุนายน 2545. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2545. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.thailandlawyercenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=538975212&Ntype=19>. [2 ส.ค.2555].
- พัทยา สายหู.(2516). โลกสมมุติ.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศึกษิตสยาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน .พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <http://rirs3.royin.go.th/word-19-a0.asp>. [2 ก.ย.2555].
- วรัชยา ศิริวัฒน์.“กระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิรูประบบราชการไทย,” การประชุมวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 7 พ.ศ.2549. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : www.polpacon7.ru.ac.th/download/article/บทความ%2040.doc. [30 กรกฎาคม 2555].
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ระบบการบริหารราชการที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล, [ออนไลน์],
แหล่งที่มา :<http://school.obec.go.th/chorpaka/tamapibal.htm>. [2 ส.ค. 2555].

- สุนทรี โคมิน และสนธิ สัมครการ. (2522). *ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจ*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อดุลย์ วิเชียรเจริญ. “ค่านิยมของสังคมไทย”. วารสารสังคมศาสตร์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (2519) : 188-216.
- Boonmi, Thirayuth, (2002). *Good Governance: A Strategy to Restore Thailand*. In Duncan McCargo. (ed.) *Reforming Thai Politics*.
- Harper, Douglas. *Online Etymology Dictionary*. [Online]. Resource : [http://www. etymonline.com/index.php?term=culture](http://www.etymonline.com/index.php?term=culture). [August 2, 2012].
- Kluckhohn, C. (1958). *The American style*. New York: Elting E. Morison.
- Michael, B. and Babak, (1992). J.A. *The Post-Bureaucratic Paradigm in Historical Perspective*. California: University of California Press.
- Rokeach, M. Belief, (1968). *attitudes and values: A theory of organization and change*. New York: Jossey-Bass.
- Smelser, N. J. (1968). *Collective behavior*. New York: Free Press.
- UNESCO. 2002. Universal Declaration on Cultural Diversity. [Online] Resource : http://www.unesco.org/education/imld_2002/universal_decl_a.shtml. [August 2, 2012].